

בית מזרח

523

פרשת תזריע

זמני כניסת ויציאת השבת

	✡	⚡	
ירושלים	18:31	19:45	
בני ברק	18:48	19:47	
ציריך	19:51	21:05	
וינה	19:26	20:56	
אנטוורפן	20:16	21:29	
פריז	20:10	21:30	
לונדון	19:38	20:43	

דבר הישיבה

הבורח מהמחלוקת -

מרוויח לבסוף הרבה יותר

סיפר אחד מנגידי הישיבה ותומכיה שהיה מרבה להתיעץ עם מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל. פעם נטל חלק בעסקה משפחתית גדולה, שהיתה אמורה להניב תשואה של מאות אלפי דולרים, אך דא עקא שפעולות מסוימות בעסקה עלולות היו לגרום למחלוקת במשפחה. כשקרבה עת ההחלטה, טס אותו יהודי לארץ, כדי להיוועץ ברבינו מה עליו לעשות.

הוא הגיע לארץ ביום שישי כשהחל לדבר עם רבינו אמר לו ראש הישיבה: "הרי אתה לא שב לחו"ל לפני שבת, אם כן מה בוער לנו, בינתיים בא נלמד!" כך ענה לו גם במוצאי שבת, וכך ביום ראשון בבוקר הם למדו שלוש שעות, ולאחר מכן שמע את השאלה והשיב, שלדעתו אפילו אם קיים סיכוי של עשר אחוז שתצא מכך מחלוקת, לא כדאי שיתערב בעניין.

הוסיף רבינו ואמר: "אוכל להבטיח לך שבאופן זה תרוויח יותר". סוף המעשה היה שעשה עם כספו זה עסקה אחרת, והרוויח שבע מאות אלף דולר יותר מאשר אמור היה להרוויח בעסקה המקורית.

(בכל נפשך)

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוזה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוויץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

מעלת השב במהרה

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת. (ויקרא יג, ב).

וגו' וטמא טמא יקרא", ואף הטרחה בעסק הטהרה מרובה היא. המצורע צריך להמתין שבעה ימים לטהרתו, ואח"כ ביום השביעי עליו לגלח את כל שערו ולהביא את קרבנותיו ולהיטהר. הנה כי כן, רואים אנו את ההבדל הגדול בין הממהר לשוב לבין זה המתמהמה.

ומעתה נשכיל בדרכי התשובה, אם החוטא ממחר ומזדרז לתקן את מעשיו ולשוב בתשובה, כי אז בנקל יעלה הדבר בידו וישוב ויטהר. אך אם יתמהמה ולא יחוש לשוב, הרי אז יתדרדר לשאול תחתית, ומה מאד תכבד עליו העבודה ותקשה עליו הדרך לתשובה.

מליץ יושר (פר' מצורע עמ' קנ"ג); ממזרח משם (עמ' רס"ט, רע"א)

בשיחתו של הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לבני הישיבה, החוה והטעים על המוסר השכל הנשגב הנלמד מפרשת המצורע, וכה אמר:

הנה, כל ענין טומאת המצורע ותכליתה היא כדי שיתעורר האדם לתשובה ולתיקון המעשים, בתחילה מסגירים את המצורע למשך שבוע, אם הספיק לו בזה כדי להתעורר ולשוב בתשובה, יתרפא ויטהר מצרעתו. אך אם מתעקש האדם שלא להתעורר לתשובה ועדיין עומד הוא במריו, ודחוא את תיקון מעשיו, כי אז נטמא ונעשה מצורע מוחלט.

במצב זה הוא כבר שקוע בתחתית המדרגה, וכדי לצאת ממצבו רבים הקשים והעיובים, הוא בא לבזיונות גדולים, וכמו שנאמר "בגדיו יהיו פרומים

אין שמחה כהתרת הספיקות

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וגו', והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים. (יג, ב, ד)

רבה - אלו נגעי בתיים. ופירש רש"י: "נגעי בני אדם. שנבררין בשבוע אחד אם לטהר אם ליחלט, וצדקה <

איתא בגמ' (ערכין ח, ב): "אמר רב פפא צדקתך כהררי א-ל (תהלים לו, ז) - אלו נגעי אדם, משפטך תהום

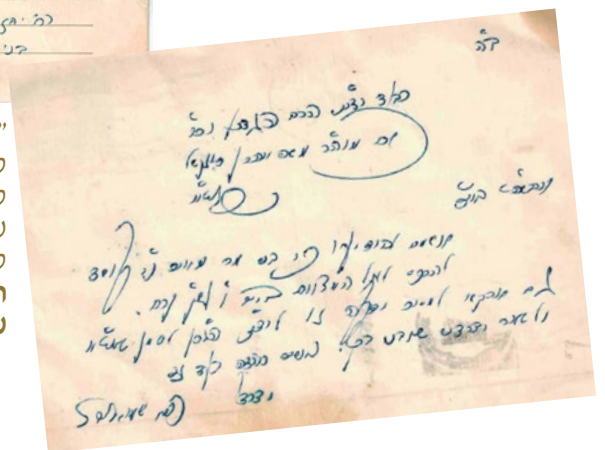
ימים מקדם

לפנינו מכתב על גלויות דואר ששלח מרן רה"י רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל לתלמידו הגאון רמ"א רוזנטל (שהשבוע חל יום הייארצייט):

"כבוד ידי"ן הרב הגאון וכו', שמח להודיעו כי בני מר מאיר נ"י נועד להיכנס לעול המצוות ביום ו' עש"ק, גם אבקשו למסור ידיעה זו לידי"ן הגר"ן לסמן שליט"א (לימים חותנו של מורנו ראש הישיבה שליט"א)

ידיך חיים שמואלביץ"

גדולה היא זו, ומה שאין כן נגעי בתים שנבררים רק בשלושה שבועות.

הקשה מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, וכי מה צדקה יש בכך שנגעי בני אדם נבררים בשבוע אחד, והרי בסוף השבוע יתכן ויהיה נחלט לטומאה, ולכאורה איפכא מסתברא, היה עדיף לו להישאר מוסגר עוד שבוע-שבועיים, כמו בנגעי בתים, ובזמן הזה היה יכול להתבונן במעשיו ולשוב בתשובה ועל ידי כך היה נטהר מצרעת? וא"כ מדוע ההסגר לשבוע שלישי בנגעי בתים נקרא 'משפטיך

תהום רבה', והרי לכאורה חסד הוא זה, שיתכן שבסוף הזמן הזה יטהרנו הכהן, והיה צריך לומר להיפך?

אלא למדנו מכאן, שנוח היה לו לאדם שיוחלט ביתו לטומאה לאחר שבוע, עם כל הכרוך בכך - היינו נתיצת הבית וכל דיני נגעי בתים, ובלבד שלא יעבור עליו עוד שבוע נוסף של ספיקות. "התרת הספק" בנגעי אדם לאחר שבוע אחד, ואפילו אם נחלט לטומאה ומשתלח חוץ למחנה ישראל וחשוב כמת, צדקה גדולה היא לעומת נגעי בתים בהם נשאר האדם בספק שבועיים נוספים.

וממילא, הוסיף מרן רה"י הגר"ח, כמה עלינו להודות לשבח ולהלל להשי"ת אשר נתן לנו "תורת חיים" המקיפה את כל אורחות חיינו, ומורה לנו את הדרך הברורה, כל פרט ופרט בחיים יש לו דין מפורש בשולחן ערוך, אין האדם עומד בספיקות והתלבטויות, אלא הכל ערוך ומסודר לפניו, כל אחד מישראל הלומד תורה יודע מהו רצון קונו ומה עליו לעשות. **שיחות מוסר (עמ' רס"ז)**

הרמב"ם: המספר לשון הרע משתנית קירות ביתו...

נגע צרעת, כי תהיה באדם (יג, ט).

"אמר רב חגי אין הנגעים באים אלא על לשון הרע" (דברים רבה ו, ט-ז).

שח הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: ענין לשון הרע חמור עד מאוד, וראה ברמב"ם (פ"ט"ז מה' טומאת צרעת ה"י) שמבאר עד היכן הדברים מגיעים ומה הוא ענין ומקור לה"ה, וכ' שם "שכל הצרעת ענין אחד ואינם מנהגו של עולם אלא אות ופלא היו בישראל להזהירם מלשון הרע והמספר לשון הרע משתנית קירות ביתו וכו' עד שיהיה מופרש ומובטל שלא יספר בספורי הרשעים וכו', והרי הוא אמר התבונן מה אירע למרים הנביאה אשר דברה באחיה שהיתה גדולה ממנו בשנים וגדלתו על ברכיה וסכנה בעצמה להצילו מן הים ולא דיברה בגנותו אלה שהשוותו לשאר הנביאים והוא לא הקפיד על הדברים שנאמר והאיש משה עניו מאוד. ואעפ"כ

נענשה בצרעת ק"ו לרשעים הטפשים המרבים לדבר גדולות ונפלאות. ולפיכך ראוי למי שרוצה לכונן אורחותיו להתרחק מזולתם וכו' כדי שלא יטוה ברשת רשעים, ומתחילה מרבים בדברי הבאי ומתוך כך בא לדבר בצדיקים ומתוך כך נהיה להם הרגל לדבר בנביאים". ועיי"ש.

ומפורש בדברי הרמב"ם ענין חדש מדוע רחוקים אנו מיראת שמים, שכיון שנתקרה אצלנו כל דברי חז"ל, שהרי הרגלנו לדבר באנשים ונזלזל בעינינו כבוד הבריות ומתוך כך הוקל בעינינו כבוד צדיקים ודברי חז"ל הקדושים. שבאמת בראותנו דברי חז"ל היו צריכים לעורר סערה בנפשנו, ולהאמין

בכל אות מדברי חז"ל. ורק כיון שהתרגלנו בדברי הבאי ובזלזול בכבוד הבריות ודברי צדיקים, ומשום כך איננו מחשיבים דברי חז"ל. נמצא שכל החסרון אמונה ומיעוט יראת שמים שבנו נובע מחמת לשון הרע שהורגלנו לדבר.

ועיי"ש עוד בסיום הדברים ומתוך כך באנו לדבר באלוקים וכופרים בעיקר ובאמת כאשר נתבונן היטב בפרשת מרים וראה ברמב"ן ובספורנו בפרשה. ניחוי שאף גבי מרים נתבעו דברים חמורים יותר מעבירות לה"ר ואכמ"ל. וע"כ כהנ"ל שעניני חסרון אמונה וכפירה תלויים וקשורים יחד בעבירת לשון הרע.

אור יחזקאל - מידות (מאמר יצר הרע החיצוני)

מי שאין יכול להשפיע - חשוב כמת

בדד ישב מחוץ למחנה מושבו (יג, מז).

בגמרא במסכת ערכין איתא: "תניא מה נשתנה מצורע שאמרה תורה 'בדד ישב מחוץ למחנה מושבו' הוא הבדיל בין איש לאשתו, בין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה בדד ישב". עוד אמרו חז"ל: "ארבעה חשובים כמת: עני, מצורע, סומא ומי שאין לו בנים".

יש להבין מה הדמיון בין אלו לבין "מת"? ומבאר מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ: המושג "חי"

ו"מת" מתייחסים לכוח הנתינה שיש לו לאדם לתת ולהשפיע מטובו לאחרים. כמו שמעייין מים חיים משפיע מנוזליו לכל סביבותיו, כן הוא האדם החי. לעומת זאת המיתה מסמלת חיסרון בכוח הנתינה, שאין בו כבר את הכוח להעניק ולהשפיע לזולת.

ולכן אלו הארבעה חשובים כ"מת": העני - אין לו ממון לסייע לזולת. מי שאין לו בנים - לא זכה

להעניק ליוצאי חלציו ולהעביר את מורשתו לדורות הבאים אחריו. סומא - כיוון שאינו רואה אין הוא יודע מה חסר לבריות כדי שיוכל למלא את חסרונו. המצורע - שבארס פיו הפריד בין הדבקים, גרם בכך שתבוא עליו טומאה שתחייב אותו לצאת ולשבת בדד, ומעתה לא יכול הוא להשפיע לאחרים.

להתענג

הנגעים אות ופלא בישראל להזהירם מלשון הרע

והבגד כי יהיה בו נגע צרעת (יג, מז).

שנינו במשנה (נגעים פ"א מ"א) "כל הבגדים מטמאין בנגעים חוץ משל גוים", כל דיני צרעת הבגד לא נאמרו אלא בישראל.

בביאור הדברים הביא מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל בשיחתו את דברי הרמב"ם (פ"ט"ז מהל' טומאת צרעת ה"י) שכתב: "זה השינוי האמור בבגדים ובבתים שקראתו תורה צרעת בשותפות השם, אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע, שהמספר בלשון הרע משתנות קירות ביתו, אם חזר בו יטהר הבית, אם עמד ברשעו עד שהותץ הבית משתנין כלי העור שבביתו שהוא יושב ושוב עליהן, אם חזר בו יטהרו, ואם עמד ברשעו עד שירשפו משתנין הבגדים שעליו, אם חזר בו יטהרו, ואם עמד ברשעו עד שירשפו

משתנה עורו ויצטרע, ויהיה מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע".

וכן כתב רבינו בחיי (ויקרא יג, נח): "והנה הנגעים היו מורים השגחה גמורה, ולא היה ענין טבעי אלא נס גדול, ולא היה הענין בחוצה לארץ כי אם בארץ ישראל, כי כשיקרה לאחד מישראל חטא ועון היה מתראה הנגע בביתו או בבגדו או בגופו להעיד עליו כי יש בידו עון, כענין שכתוב (תהלים פט, לג) 'ובנגעים עונם', וכדי שישוב בתשובה ויתלבן מעונו".

נמצינו למדים, אמר מרן רה"י הגר"ח, כי כל דיני ועונשי הנגעים אינם מקרי הטבע כלל, אלא סימן מיוחד מן השמים שנעשה בהנהגה ניסית, כדי להזהיר את ישראל מעוון לשון הרע, ולעורר את

החוטא לשוב בתשובה.

ויתרה מזאת למדנו מדברי הרמב"ם, שעונש הנגעים מדוד בבחינה של 'מידה כנגד מידה', כיון שהחוטא לא נזהר על מוצא פיו ולשונו, וישב בחבורת אנשים רעים לדבר עמהם דיבורי ליצנות ולשון הרע על אנשים אחרים, לכן נגזר עליו עונש הצרעת, כדי להרחיקו מיישיבת בני האדם, כנגד מה שהזיק לבני האדם בפיו.

ומעתה נבין היטב מדוע אין דין הנגעים נוהג אלא בישראל בלבד ולא בנכרים. הנהגה ניסית מיוחדת זו, שטבע הקב"ה בעולם, לא באה אלא בשביל ישראל למען ייטיבו אורחותיהם ללכת בדרך הישר.

שיחות רבי נתן צבי (עמ' רמ"ה)

הגה"צ רבי משה אהרן רוזנטל זצ"ל

בעל מטה אהרן

ה' ניסן תשע"ז

הגאון רבי משה אהרן זצ"ל נולד בז' ניסן תרצ"ב בירושלים, לאביו הגאון רבי אברהם דוד רוזנטל זצוק"ל ראב"ד ירושלים ורבה של שכונת שערי חסד. ולאמו מרת רוחמה קילא יהודית ע"ה בתו של הגאון רבי אלתר שוב זצ"ל מנקיי הדעת שבירושלים.

משחר נעוריו בלט בהתמדתו המיוחדת ובישרות כישורונותיו. עוד משנות לימודיו בת"ת וישיבת עץ חיים שבירושלים הועידוהו רבותיו וגדולות. כך גם היה עת המשיך בלימודיו בישיבת מיר בירושלים.

אחיו הגאון רבי יהושע מאיר רב שכונת שערי חסד, סיפר בהלווייתו כי כמעט לא היו נפגשים בבית, תדיר היה שקוע בתלמודו בעומק העיון ובריתחא דאורייתא משל אין דבר אחר בעולם, זולת התורה הקדושה.

באותה תקופה נלכדו צעירים רבים ברשת המחתרות שלחמו בבריטים, ניסיונות קשים שאיימו על שלימותם הרוחנית של הבחורים, אבל רבי משה אהרן לא שת ליבו לאירועי הזמן ולא מש מאהלה של תורה.

בשנות ילדותו זכה לבקר ולהיכנס פעם למעונו של כ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא. שם אירע דבר פלא מעניין, כאשר ידועה הייתה הנהגתו שלא היה לוחץ ידיים לילדים אלא רק עם מגבת, ואילו כשהגיע הגרמ"א בעוד ילד הוא הסיר את המגבת ולחץ את ידו ויהי לפלא.

לימודו בישיבת מיר

בישיבת מיר דבק ברבו מרן רה"י שה"ת הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, אשר העריכו מאוד וקבע עמו חברותא שנמשכה למעלה מארבע שנים, בהם הספיקו לסיים שמונה מסכתות בשלימות מרישא ועד גמירא.

שנים אלו הטביעו את חותמם עמוק בלבו, כאשר רבו משיב לו אהבת אמת ורואה בו כמי שעתיד להיות מגדולי התורה והיראה.

בהגיעו לפרקו נשא לאשה את רעייתו מרת חיה בילא ע"ה בתו של הגאון הצדיק רבי מתתיהו זאב שטיגל זצוק"ל מייסד הישיבה הראשונה בב"ב בית יוסף נובהרדוק וממקורבי מרן החזון איש זצוק"ל.

השדכן היה הגאון רבי משה ירוב זצ"ל ר"מ בקרלין. מסדר הקידושין היה מרן רה"י הגרא"י פינקל זצוק"ל, ובברכות כובדו הגה"צ המשגיח הגר"י לוינשטיין זצוק"ל, הרב מפוניבז' זצוק"ל מרן רה"י שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל והגה"צ רבי הלל ויטקינד זצוק"ל.

בחתונה השתתפו כל דמויות מיר ונובהרדוק כשמרן רה"י הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל נשא דרשה כמקובל בימים ההם.

העיד הגאון רבי ניסן שוב שליט"א בן דודו וידידו במשך שנים רבות של הגרמ"א שמרן הגר"ח שמואלביץ דיבר עליו בהתפעלות ואמר בדבריו בתור חברותא אני יכול להעיד, וחזר על זה כמה פעמים מאוד בגדלותו בתורה של החתן.

לכך, אך הדגיש שאין זה עבודה או מבחנים, כי אברך הינו ברמה אחרת ונצרך להתייחס אליו בכבוד.

כן דיבר הרבה על הרוממות של אברך שצריך לבנות את עצמו אחרת מכל אחד ברחוב, וזה היה ניכר מאוד היחס שלו לאברכים. מסיבה זו דאג גם לחיים הפרטיים של האברך, ולא חיפש דבר לעצמו וגם כשאסף כסף לכולל הגיע רק עם האמת שלו, מתוך שמירה גבוהה לכבוד האברכים.

באחת התקופות נקרא להנהיג קהילה חשובה במקסיקו, שם גם עמד בראשות הכולל המקומי כשהשפעתו הרוחנית הקרינה ורוממה את הקהילה כולה. בשלב מסוים הרגיש שכוחותיו לא עומדים לו בהרצת תורה, לא היסס לחזור שוב לכולל חזון איש שם התיישב ולמד בהתמדה כעלם צעיר שנים ארוכות, כששמו הלך לפניו כאחד מהאריות של הכולל. והיה נחשב לרוח החיה.

העיד עליו הגאון רבי עמוס טבצניק זצ"ל שישב לידו, שבכל סוגיא בש"ס היה לו תמיד מה להוסיף. בזמנו אמרו עליו אז בכולל חזון איש שהוא תל התלפיות של הכולל, כשרבים נגשו אליו לדבר בלימוד.

בכולל חזון איש למד באותה תקופה עם מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל שאף היה עמו בקשר מיוחד. קשר מיוחד היה להגרמ"א גם הגאון רבי אלעזר דוד טורצין זצ"ל שהיה מבקש ממנו לעיתים שימלא את מקומו בשיעור שמסר.

סיפר הגר"ש איצקוביץ שליט"א דומ"צ בביתר שלמד אצל הגרמ"א בכולל, ואף זכה ללמוד עמו בחברותא כשמונה שנים, שהייתה לו דרך מיוחדת ולא מצויה בלימוד הרמב"ם, שיטה מיוחדת להיכנס לתוך עומק דברי הרמב"ם בלי ספרים ונושאי כלים אלא מעצמו היה חודר לעומק דבריו ובונה יסודות נפלאים.

עם החברותות למד בלי ספרים, אלא שהיה מוסיף כהנה וכהנה בעל פה מדברי הראשונים והאחרונים על הסוגיא, ובוודאי בדברים שהוזכרו בספריו והיה מרחיב את היסודות שחידש באותה סוגיא.

באחת הפעמים נקרא למסור שיעור בישיבת קרלין בב"ב, ובעת שהזמין אותו למסור את השיעור, אמר לו ראש הישיבה את הדף בו אוחזים בישיבה ועליו הוא הכין את השיעור שאמור היה למסור, אלא שכשנכנס למסור את השיעור בהיכל הישיבה בפני הבחורים, וכבר הגיע אל ארון הקודש התברר כי הייתה טעות מצערת והבחורים לא הגיעו עדיין לדף המדובר שעליו תכנן למסור את השיעור, כך שכל השיעור שהכין מראש אינו מתאים לציבור השומעים. הגרמ"א זצוק"ל כלל לא נבהל, בשלווה וברוגע הוא בירר באיזה דף אוחזים כעת, ועל איזו סוגיא מעוניינים אכן לשמוע את השיעור, ובתוך רגע כמימרא מסר מיד שיעור חדש על הדף בו אחזו בישיבה.

הנקודה ששזורה כחוט השני בין כל תלמידיו, היא שלא היה שום תחום מכל חלקי התורה שלא היה יודע, הן בלומדע"ס הן בהלכה הן במחשבה הן בנביאים וכתובים, ועל כולנה בחלק אגדות התורה <

מיד לאחר נישואיו למד במשך שנה בכולל של הגאון הגדול רבי מיכל פינשטיין זצ"ל בתל אביב והיה נוסע לשמוע את שיעוריו, והיה מדבר עמו הרבה בלימוד, בחביבות מיוחדת.

בשנה השנייה נכנס ללמוד בכולל חזון איש כשיחד עימו בצוותא ולמדו הגאון רבי יחזקאל ברטל ועוד ת"ח. מספרים שהגאון רבי שאול קוסובסקי זצ"ל בכל פעם שהיה נכנס לכולל, היה מיד רץ אל הגרמ"א ודנים ביחד בריתחא דאורייתא גדולה.

לאחר מכן הקים את ישיבת הגר"א בחיפה ביחד עם אחיו, שם כיהן 4 שנים כמגיד השיעור הראשון שם.

באותה עת הגיע לחיפה ביום ראשון ונשאר עד יום שלישי, והיה חוזר הביתה ללילה אחד וחוזר ביום רביעי לישיבה עד שבת. כשלפעמים היה נשאר לשבת.

כעשר שנים כיהן כאחד מראשי ישיבת אהל יעקב. שם דבר יצא לשיעוריו העמוקים, בהם ייסד בבהירות ובגאונות יסודות מוצקים בכל הסוגיות שנלמדו בישיבה. כן ייסד ועמד בראשות כולל הרמ"א, בהם למדו קבוצת אברכים מצויינים, שקבלו מתורתו והושפעו מדרך לימודו. תלמידיו מאותה תקופה מתארים, שבכולל בראשותו הוא התחיל כל סוגיא מהיסוד עד הסוף ולא הותיר דבר פתוח, כי אצלו הכל היה בשלימות, ולכן לא אחת לאחר בין הזמנים של כמה שבועות כשהתחיל זמן חדש המשיך בדיק בנקודה בה אחזו, כי לא דילגו דבר.

בנוסף כשפתח את הכולל, לא רצה לקבוע שמירת סדרים, כי סבר שהאברכים מרוממים דיים, אבל אחרי תקופה דיברו האברכים לעשות שמירת זמן והסכים

רבי אהרן דוד חדש תשפ"א	רבי אריה פינקל תשע"ו	רבי רפאל שמואלביץ תשע"ו	רבי נתן צבי פינקל תשע"ב	רבי בנימין בינוש פינקל תש"ן	רבי נחום פרצוביץ תשמ"ז	רבי חיים שמואלביץ תשל"ט	רבי יחזקאל לוינשטיין תשל"ד	רבי חיים זאב פינקל תשכ"ה	רבי אליעזר יהודה פינקל תש"כ
------------------------	----------------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------------	-------------------------	----------------------------	--------------------------	-----------------------------

ומדרישי חז"ל שהיה חורז בהם ממקום למקום בבקאות עיונית מופלאה כאשר הדבר היה ניכר בדברותיו בשבת שתמיד היה מדבר מבלי להכין. הגרמ"א זכה לזיכרון מופלג והיה מזכיר תוך כדי לימודו ושעוריו גם דברים מימי צעירותו כולל דברים שלמד בעץ חיים, וכמובן הרבה דברים בשם רבו

בחתונת הגאון רמ"א רוזנטל, נראה ליד החתן בתמונה מסדר הקידושין מרן רה"י רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל

מרן רה"י הגר"ח שמואלביץ שלמד עמו בחברותא וקיבל ממנו רבות.

בזמנו ייסד ארגון צא"י, מפעל לעידוד לומדי התורה להעלאת חידושי תורתם על הכתב, והשתתפו בזה מאות אברכים ובחורים כשראשי ישיבות נודעים דירגו את הכתבים, כל אחד מהבודקים היו לוקח ומבקש את החידושים הנוגעים לנושאים בהם הוא שקוע ולומד בזה עכשיו. אבל הגרמ"א היה אומר שיביאו לו את מה שנשאר להם, ולא ברר שום חומר אלא היה מקבל חומרים בכל חלקי התורה ובוחן אותם בעיון. הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א הוסיף

לספר כי כאשר מסרו ראשי הישיבות את הצינונים היו מסתכלים כולם בדף, מלבד הגרמ"א שהיה זוכר את הצינון בע"פ לפי הנושא, בד בבד העלה את חידושי תורתו על הכתב, ולימים הוציאם לאור בספריו 'מטה אהרן' וזכה להוציא שישה כרכים בהם מאות סימנים על הרבה מקצועות בש"ס.

ההסתפקות במועט שלו, הייתה עם מושגים של אדם גדול מדורות קודמים. בדירה בה התגורר לא נעשה שום שיפוץ במשך 50 שנות מגוריו שם.

את המזגן בסלון התקינו רק לאחר שאחד החברותא עמו למד, התלונן על החום ואז העניין הפך לחסד עבור הזולת. כשהיו מציעים לו משפחתו שיצא לנופש בימי בין הזמנים, היה אומר תמיד שאם הוא רוצה להרגיש את צפת הרי הוא יושב במזגן בסלון, וכשירצה להרגיש את טבריה הרי יכול ללכת למטבח

ולהרגיש שם את החום.

הסייג לחכמה שתיקה' אצלו היה בשפע רב, ולכן אנשים רבים ידעו שהם יכולים להכנס אליו להפקיד אצלו בשלווה את סודותיהם, ולצאת ממנו מעודדים ומחוזקים יותר. היה נותן עצות חכמות מאוד מכוח התורה שלו וחכמת החיים. גם אנשים חיצוניים ידעו שאצלו הדברים נשמרים כשהוא נוהר לעולם לא להעביר מידע מאחד לשני, כחלק מסייג לחכמה שתיקה.

היו אנשים רבים שבאו לשפוך אצלו את ליבם. היו גם אנשים שבורי לב ומרי נפש שהיו מתקשרים אליו

לעיתים קרובות ואפילו כמה פעמים ביום, ואם הם לא היו מצליחים להירדם בלילה היו דואגים מיד שגם ר' משה אהרן לא יצליח לישון, והוא היה מאזין להם לרוב תוך כדי המשך עיון בספר כשהשיחה הייתה טלפונית, ודואג להכניס להם את מילות ההרגעה שהיו זקוקים להם ולהנחותם איך להפוך את הבעיה שלהם לסולם התעלות.

כשאושפז בבתי החולים היו אותם יהודים מתקשרים לברר את מצבו, וכשנפטר פרץ אחד מהם בבכי מה אין לי מי שיקשיב לי...

מורנו ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל שליט"א שהוא חתנו של גיסו הגאון רבי נחום לסמן זצ"ל, שנפטר עוד טרם השיא את ילדיו, שח פעמים רבות על הכרת הטוב שהוא חש כלפי רבי משה אהרן שלווה אותו כשושבין בתקופת נישואיו ושימש עבורו כעין אבא בכל ימיו.

בהקדמה של בני משפחתו להוצאת הכרך הז' של מטה אהרן לרגל יום הראשון להסתלקותו נכתב כדלהלן:

במשך השנים זכה להוציא לאור עולם את סידרת ספריו 'מטה אהרן' על מסכתות בבא בתרא ב' חלקים; שבועות, הלכות יו"ט, ראש השנה, יומא, סוכה, פסחים - פרה. וכן קונטרס על עיני חנוכה.

אחרי הסתלקותו נתגלה אוצר עצום של כתבי יד מחידושיו על כל מרחבי הש"ס והראשונים אשר לא זכינו שיצאו לאור עולם זאת מלבד הגהותיו והערותיו הרבים אשר ספרי הש"ס והפוסקים שלו מלאים מהם.

מקורות: הקדמת בני משפחתו לחלק ז' של מטה אהרן; מוסף שב"ק

מבאר רבותינו

הזהירות המופלגת מלדבר לשון הרע - במשנת מרן רה"י רבי נתן צבי פינקל זצ"ל

נגע צרעת, כי תהיה באדם (יג, ט). "אמר רב חגי אין הנגעים באים אלא על לשון הרע" (דברים רבה ו, ט-י).

בתקופת הבחינות לשיבה, היה רבינו יושב עם אנשי צוות הישיבה בזמן שבחנו את הנבחים והיה מתרשם מכל בחור האם הוא מתאים לשיבה. לפניו היה מונח פתק בו היה מציין לעצמו את התרשמותו מהבחור בצדדים שונים באישיותו, את רשמיו היה מביע בצורה שאף אחד מבלעדיו לא יוכל להבין, זאת כדי שאם התרשם דבר לא חיובי, לא יבין זאת אף אחד מבלעדיו.

כולו אומר כבוד

התנא באבות אומר (פ"א, מט"ו): "הוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" ואילו לאחר מכן נאמר (פ"ג, ט"ז): "הוי מקבל את כל האדם בשמחה". לכאורה נראה הדבר כפילות ומבארים שלהאיר פנים לכל אדם ואדם ולקבלו בסבר פנים יפות היא דרגה גבוהה, אך דרגה גבוהה מזו היא לקבל את פניו לא רק בפנים שמחות, אלא בשמחה אמיתית.

בהיכלו של רבינו כולו אומר כבוד, כבודו של כל יצור תפס מקום נכבד אצל רבינו, כל אחד הרגיש במחיצתו מכובד. אנשים מכל הסוגים ומכל הגילאים, שבאו <

לומר יותר משלוש מילים בהטעמה: "ואהבת לרעך כמוך". יותר לא יכול היה לומר, כל יודעיו ומכיריו ידעו שזה הדגל שהניף מאז ומעולם, וממילא איך שייך בכלל לדבר על הזולת.

אומר מקורבו ויד ימינו הג"ר מנחם זרצקי: "עשרים וארבע שנים שהייתי יום יום במחיצתו הקרובה, ומעולם, אבל מעולם, לא שמעתי ממנו מילה רעה על מישהו. רק לפי הנהגתו ניתן היה לשער, לנסות להבין, באיזה ענינים הוא מתלהב יותר או פחות, אך מעולם לא דיבר מילה של גנות וביקורת הן על אנשים ומוסדות הן בעניניה הפנימיים של הישיבה, והן בעניני כלל ישראל.

סערות ציבוריות בעולם התורה והישיבות עלו וירדו, לפעמים באו אנשים והשמיעו דיבורים שונים והוא שומע ולא מגיב ולו במילה אחת, בפרט כאשר הנושא היה כרוך במחלוקת או בפגיעה בכבודו של אחד מגדולי ישראל, ברח מהענין כמטחווי קשת. היו סוגיות בווערות שאף אדם עלי אדמות לא ידע את דעתו בענין.

מרן רה"י רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, הגיע למדרגה גבוהה בבין אדם לחברו. מבטו על זולתו היה בעין כה טובה, עד שנראה היה שהנטיה הטבעית של בני אדם להכשל בחטא לשון הרע, לא היתה קיימת אצלו כלל, גם כשהיה צריך לומר ביקורת על פעולה כל שהיא, היה מגנה את התופעה ולא את האדם.

לפעמים היתה יכולה להיות לו תביעה או טרוניה על דבר שפלוגי עשה, אבל באופן מופלא נכחו כולם לראות, איך שהביקורת היתה על הפעולה ולא על האדם עצמו. בני המשפחה הבחינו שכמה פעמים כאשר אנשים השמיעו באזניו דברי גנות על מאן דהו, וכנראה היה סבור שתוכחתו לא תועיל, שתק כדרכו. אולם אחר כך נראה היה בחוש שהדבר לא נכנס כלל לאזניו, שכן גם לאחר מכן המשיך לכבד את אותו אדם כרגיל, ואף שלא בפניו לשבח ולפאר אותו (אין זה סותר את העובדה, שכאשר שמע דבר גנות לתועלת, על פי כללי ההלכה, היה לפעמים חושש בגדר למיחש, אך בלי קשר לאדם עצמו).

פעם הוזמן לכנס חיזוק בענייני איסור לשון הרע, כשהגיע תורו לדבר, היה חלש מאוד ולא יכול היה